

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2867/2023
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Саша Милошевић, адвокат из ..., против тужене Општа болница Пожаревац, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Пожаревцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3040/22 од 21.03.2023. године, у седници одржаној 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3040/22 од 21.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 333/20 од 16.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова превоза за време обављања специјалистичког стажа по Уговору о специјализацији од 24.10.2007. године, на релацији Пожаревац-Београд-Пожаревац, за период од априла 2016. године закључно са јулом 2014. године исплати појединачне појединачне месечне износе наведене у овом ставу изреке, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 282.698,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3040/22 од 21.03.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљи на име накнаде трошкова превоза за време обављања специјалистичког стажа по Уговору о специјализацији од 24.10.2007. године, на релацији Пожаревац-Београд-Пожаревац, за период од априла 2016. године закључно са јулом 2014. године исплати појединачне појединачне месечне износе наведене у овом ставу изреке, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког

појединачног износа до исплате и обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 61.625,00 динара. Одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...10/23) - ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио одредбе овог закона, а што је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код тужене на радном месту специјалисте Уговором о специјализацији од 24.10.2007. године, закљученим између Здравственог центра Пожаревац и тужиле, одобрена јој је специјализација из Чланом 2. став 1. тачка 2. наведеног Уговора о специјализацији предвиђено је, између осталог, да се Здравствени центар Пожаревац обавезује да специјализанту омогући плаћање трошкова превоза, као и остала права која специјализанту припадају по одсуствовању са рада за време обављања стажа ван Здравственог центра. У периоду од 2010. године до 2014. године специјалистички стаж обављала је у Београду у различитим здравственим установама, те је у наведеном периоду свакодневно путовала на релацији Пожаревац - Београд - Пожаревац. Тужена је тужили дана 05.06.2014. године исплатила трошкове превоза у износу од 16.500,00 динара за месец септембар 2012. године, дана 28.04.2017. године у износу од 76.660,00 динара и то за август, октобар и новембар 2012. године, те фебруар и март 2013. године, а све по основу одсуствовања са рада за време обављања специјалистичког стажа ван седишта тужене. Тужила се дана 05.03.2020. године обратила обрачунској служби тужене молбом да јој се у писаној форми достави укупно дуговање тужене према тужили на име путних трошкова за време специјалистичког кружења на релацији Пожаревац-Београд-Пожаревац. Обрачунска служба тужене је доставила тужили обрачун о извршеним исплатама тужили од 27.05.2020. године и у истом је навела да дуговање према тужили по наведеном основу након извршених исплата од 05.06.2014. године и 28.04.2017. године износи укупно 272.490,00 динара. У погледу утуженог периода почев од априла 2013. године закључно са јулом 2014. године, тужена није тужили исплатила трошкове превоза по основу одсуствовања са рада за време обављања специјалистичког стажа ван седишта тужене, иако се тужила више пута писменим путем обраћала туженој са захтевом за исплату.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужила има право на исплату трошкова превоза за време специјализације на релацији Пожаревац-Београд-Пожаревац за период од априла 2013. године до јула 2014. Године. Тужена је тужили 27.05.2020. године доставила обрачун о извршеним исплатама, у ком обрачуну је наведено да дуговање према тужили након извршених

исплата од 05.06.2014. године и 28.04.2017. године износи укупно 272.490,00 динара, чиме је учињено признање дуга у писаној форми. Код наведеног, првостепени суд је оценио неоснованим истакнути приговор застарелости потраживања, имајући у виду ефекат предузетих радњи тужене у смислу признања дуга и одрицања од застарелости.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да је основан истакнути приговор застарелост и да је свако појединачно месечно потраживање тужиле у утуженом периоду застарело у смислу члана 196. Закона о раду, и то од првог месечног потраживања за април месец 2013. године застарелог дана 01.06.2016. године, до последњег месечног потраживања за јул месец 2014. године застарелог дана 01.09.2017. године, а тужилца је тужбу поднела дана 15.06.2020. године. Наиме, достављање обрачуна од стране обрачунске службе тужене са висином неизмирених дуговања не може се сматрати одрицањем од застарелости у смислу члана 366. ЗОО. Обрачунска служба не може да предузима правне радње у име и за рачун тужене имајући у виду да за овакве радње није добила налог или овлашћење од стране законског заступника тужене, па како на обрачуну достављеном тужилци није било печата или потписа овлашћеног лица, то обрачунска служба није ни могла да се одрекне од већ настале застарелости. Поред тога, да би се тужена у конкретном случају одрехала застарелости било је потребно да та изјава гласи, на изричито одрицање од застарелости, а не да само буде писана констатација постојања дуга у одређеном износу, односно потребно је да дужник предузетом радњом јасно искаже своју вољу да је спреман да плати застарели дуг, а достављени обрачун од стране обрачунске службе туженог нема такав карактер.

Изложено правно становиште другостепеног суда и разлоге на којима је оно засновано прихвата и Врховни суд, због чега наводе ревизије тужиле сматра неоснованим.

Одредбом члана 196. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005...75/2014) прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе.

Одредбом члана 360. Закона о облигационим односима, прописано је да застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе (став 1.), да застарелост наступа кад протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (став 2.) и да се суд не може обазирати на застарелост ако се дужник није на њу позвао (став 3.).

Члан 366. истог закона прописује да се писмено признање застареле обавезе сматра као одрицање од застарелости (став 1.) и да исто дејство има давање залоге или ког другог обезбеђења за застарело потраживање (став 2.).

У конкретном случају, тужилца потражује накнаду трошкова превоза за време обављања специјалистичког стажа на релацији Пожаревац-Београд-Пожаревац за период од априла 2013. године до јула 2014. године, при чему је тужбу поднела 15.06.2020. године. Код утврђеног, правилно је другостепени суд закључио да је свако појединачно месечно потраживање тужиле у утуженом периоду застарело у смислу члана 196. Закона о раду, и то од првог месечног потраживања за април месец 2013. године које је застарело дана 01.06.2016. године, до последњег месечног потраживања за јул месец 2014. године, које је застарело дана 01.09.2017. године.

Наиме, дејство застарелости отклања се само одрицањем дужника од застарелости или испуњењем застареле обавезе. Достављени обрачун од стране обрачунске службе од 27.05.2020. године о висини дуга, нема карактер изјаве о признавању дуга нити изјаве о одрицању од застарелости, већ представља документ који се користи ради међусобног усаглашавања стања потраживања и обавеза, односно дат је у циљу обавештавања тужиље о исплаћеним и неисплаћеним трошковима превоза, а не у циљу признавања застарелог потраживања. Одредба члана 366. ЗОО прописује да се писмено признање застареле обавезе сматра као одрицање од застарелости, а ваљано признање застареле обавезе, тј. дуга може дати само законски заступник туженог, његово овлашћени пуномоћник, као и пуномоћник по запослењу или лице које је за то овлашћено општим актом туженог. Достављени обрачун од 27.05.2020. године не може се сматрати писменим признањем застареле обавезе, јер такво писмено не садржи изричито признање застареле обавезе нити се из чина потписа и овере може закључити да такву вољу има законски заступник туженог.

Код наведеног, с обзиром да су потраживања тужиље у укупном износу од 272.490,00 динара застарела дана 01.09.2017. године, када је застарело последње месечно потраживање за јул 2014. године (доспело 01.09.2014. године), јер се ради о новчаном потраживању из радног односа које застарева у року од три године од дана настанка обавезе (члан 196. Закона о раду), то је, супротно наводима ревизије, другостепени суд правилно оценио истакнути приговор застарелости и одбио тужбени захтев тужиље.

Из изнетих разлога нису основни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права и Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Правилно је другостепени суд одлучио и о трошковима поступка на основу одредби чланова 150, 153. став 1. и 154. ЗПП.

Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужиља није постигла успех у овом поступку.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић